

Ismerati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska ikkrat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno smanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Redno prejemajo opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemar velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.,
za pol leta . . . 5 " — " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "
V Ljubljani na dom pošilja
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Medijtovi hiši,
št. 15.

Izohaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Zopet na delo.

Dne 15. t. m. so se poslanci narodov ta-
kraj Litave podali zopet na Dunaj k svojemu
delu, katero jih čaka res v izobilju. Najvažnejši
za vsa državo ste dve reči: postava o vravnani
davka, in pa državni proračun za tekoče leto.
O prvi smo mi že obširneje govorili in doka-
zali, da bo posebno za naše dežele nekoliko
olajšavna, ker se bo davek odmeril in razdelil
bolj po pravici kakor je zdaj. Pri obravnavi bo
dana našim poslancem marsikaka prilika po-
tegniti se za ubogo ljudstvo — z davki pre-
obloženo, in po tem, kar smo dozdej slišali
od njih, tudi za trdno upamo, da se bodo
krepko oglašili, ker so možje za to, od druge
strani pa tudi pričakujemo, da njihov glas ne
bo glas upiječega v puščavi.

Važna reč je tudi državni proračun. Več
let smo že bili navajeni, da se je državna
uprava (gospodarstvo) podraževala, vsako leto
je denarni minister zahteval več denarja za
državno mašino. Tu bo poslanec avtonomi-
stične stranke, h katerim spadajo tudi naši slo-
venski, lepa priložnost dokazati, koliko je pri
tej mašini nepotrebnih, koliko predragih koles.
Z enim mahom se to ne dá popolnoma odpra-
viti, kajti kar se je v desetih letih pokazalo,
se ne more v enem letu poravnati; ali da se
le začne. Prvo leto se bo malo prihranilo,
drugo let več, tretje leto še več itd., in ko bo
sedanjemu zboru šestletna ura iztekla, bo pri-
hranjen že marsikak milijoneček, razen tega pa
še vtrjena podlaga načinu, po katerem se bo
potrebščina državne uprave nižala in nižala
tako dolgo, da bo na naravni stopinji.

Naše državno gospodarstvo je bilo dozdej
„pregospósko“ — bi rekel naš kmetič, prepo-
tratljivo, prejšnji državni zbor je delal z na-
šimi davki, kakor da bi z denarjem ne vedel
kam. Tako jo potratil veliko državnega pre-
moženja, naredil novih dolgov, pa letne stro-
ške pomnožil, kar smo nadrobneje že lansko
leto dokazali. Če bi sedanji zbor državnega
aparata ne dal na rešeto, če bi ne vzel v roke
škarij, pa tudi ne naredil načrta, kako bi se
boljše in ceneje dalo gospodariti, bi šlo tudi
vse po starem naprej; morali bi se delati novi
dolгови na stare, poviševati davek in prodajati
še ostalo državno premoženje. Da se vse to
zabrani, bo treba razpašenega požeruha počasi
navaditi na pičlejo hrano, do se mu skrči že-
lodec in bo z manjšo, bornejo hrano mogel
živeti. To se mora pa nemudoma pričeti in
od sedanjega zbora se tega tudi nadjamo.

Da si smo že o pričetku tega zbora ob-
širneje govorili o vseh nalogah, ki so ga ča-
kale in ga še čakajo, se nam je vendar še
prilčno zdelo, omeniti teh dveh reči ob krat-
kem ravno zdaj, ko pridete poslancem na mizo.
Saj ni nobene reči tako važne ko davek, zato
bodo vsi volilci zrlji proti Dunaju in težko pri-
čakovali boljših novic, kakor pa so jih zadnja
dolga leta od tam slišati že navajeni.

Ta zadeva je zadeva skoro vseh poslancev,
naši stovenski pa imajo še drugo nalogo, ka-
kor njihovi volilci še razne želje. Ni treba
nam teh vseh še posebej naštevati, znane so
njim, znane so tudi našim nasprotnikom. Ves
narod slovenski je šel grofu Taaffju naproti
z zaupanjem, naši poslanci so vstregli njegovim
željem in volilci so temu prikimali — zmiraj

še le v zaupanju, da bo tudi on ná-nje in na
nas mislil. To zaupanje še ni obladilo se, mar-
več kipi proti vrhuncu; zdaj je najbolj vroče,
zdaj naj grof Taaffe kaj pozitivnega stori za
nas, kaj, da se bo videlo; če dolgo ne bomo
ničesa videli, če bo naše nasprotnike pustil le
za grmom čakati, nam pa ne dal našega oro-
žja, naših pravic v roke, bo to vroče zaupanje
izkipelo ter pogasilo plamen, ki ga greje.

Saj so naše želje, naše tirjatve tako po-
hlevne, da se ni bati nobene nevihte, če se
spelnijo. K večjemu bo tu in tam kak nemiški
„ustauh“ zanjavkal, kak judovski časnik za-
lajal, vse drugo pa bo tiho in mirno, ker ne
bode nihče škode trpel. Slovenec je tako do-
bra duša, da je že zadovoljen in potolažen, če se
mu le to dá, brez žesar ne more živeti ne sam
zá-se, ne kot narod.

Prepirčani smo, da bodo naši vrli poslanci
vse to grofu Taaffeju razložili in da bo njih
beseda kaj izdala, ker so udje zdaj mogočne
avtonomistične stranke in eden izmed njih,
slavni grof Hohenwart, celó nje načelnik. Če
zdaj ne bo šlo, potem pa kar izprezimo.

Politični pragled.

Avstrijske dežele

V Ljubljani 14. januarja.

15. t. m. se je zopet sešla **zbornica**
poslancev in bo nadalje imela vsaki dan sejo.
Pred vsem pride v obravnavo bosenska predloga
in budget. Vlada posebno želi skorega rešenja
prve predloge. Pri budgetni debati bodo naši
slovenski poslanci našli priliko izjaviti naše

Kako sem se jaz likal.

Črtice za poduk in kratak čas.

LII.

Nič kaj veselega srca nisem šel ta pot z
dóma, tudi nisem imel še pravega cilja. Na
Bled k Preširnu bi bil podal se najrajši, ali
on je študiral v Gorici ali v Trstu in tam so
se šole končevale še le z mesecem avgustom.
Ej, čemu dolgo premišljevat? Kar vdarimo
jo kam, saj svet ni nikjer z diljami zabit.
Toraj jo vrežem proti Mengšu, kjer se pri so-
šolcih še nakósím, ti me spremijo do Doba in
od tod jo mahnem po cesti naprej. V Krašnji
prenočim pri gospodarji z naše vasi tam ože-
njenem, — prijatelji otroških let; spat nisem
šel lačen, tudi drugo jutro naprej ne s prazno
torbo. V farovži se nisem nikjer oglašil na
Kranjskem, še le na Vranskem, ko še za to-
bak nisem imel nič več v žepu, pa tudi kosila
ne v želodcu, čeravno je bilo poldne zvonilo
še, ko sem bil v hribih — še le tam stopim
plašen v farovško poslopje in prašam po go-
spódih. No, z vspohom mojega „pauper studio-
sus“ se ne bom pobahal, bilo je toliko, da
sem mogel kupiti kruha in klobaso, kar mi je

pa krčmar brez pijače še nared dal; tudi to-
baka sem si mogel kupiti, kar mi je pa malo
pomagalo, ker sem po poti zapazil, da nimam
nič žveplenk.

Pobešene glave vkrenem v stran, ker se
mi je zdelo, da velika cesta mi bo lačna in
žejna. Sabo sem bil vzel knjigo botanike,
„požeruh“ mi je posodil še svoje spise po Vreč-
kovem okusu; te zdaj zlečem s torbe in se
jih lotim, ker sem sklenil vsak dolgočasen
kraj porabiti za učenje. Dolgočasen je pa vsak
kraj za prazen želodec, suha usta ali mrzlo
pipo. Kakor začetek kaže, bo o tem potovanju
takih pustih krajev več, toraj bom prišel domu
v botaniki tako podkovan, da me Vrečko ne
bo mogel vreči. Če drugega nič, vsaj to bom
imel od potovanja.

Zavil sem se proti Braslovčem. Tam stoji
v sredi nekje na levi strani cestegradič z vi-
sokimi jagnjeti. Kaj če bi tudi pri taki gospodi
enkrat potrkal? Snedli me ne bodo in če nič
ne dobim, bom pa šel kakor v „božje ime“
poslani berač. Brez dolzega premišljevanja
vkrenem po poti tje in gledam, kje bi zagle-
dal kacega človeka. Kar se mi zakadita dva
velika psa z groznim lajanjem med noge, jaz

zaupijem, a z vrta se zasliši brlžganje, ob
enem pa pridero ven tri punčke gosposki ob-
lečene, največa kakih 9 let stara. Psa utihaeta,
a vendar še renčita, ne umakneta se pa ne.
Jaz bi prav rad nazaj hitro pobegnul, če bi
se le ne bal, da bi se tudi nježni živalici ne
vdrli za mano, zato stojim tam kakor okam-
njen in skrivam palico za hrbtom, da bi psov
svnovič ne razdražil.

V tem prilete punčke in začno psa goniti,
suvatí ter za ušesa in rep vleči ju stran. Ko
pa tudi to nič ne pomaga, ampak psa le nje
otreseta, meni pa zmiraj še zobe kažeta, za-
upije ena proti vrtu:

„Pojte no sem, papa! Lord in Azor nočeta
pustiti fanta, ki jima nič noče.“

Na to se pokaže gospod srednje starosti,
ki zagledavši vse, zabrlžiga in zaupije odloč-
neje psema, ktera res repa stisneta in odideta.
Jaz se odkrijem in nabiram besedi za ogovor,
a on me prehití z vprašanjem:

„Ste se vstrašili, je li? Česa bi radi?“

„Reven dijak sem z Ljubljane, in bi si
rad nekoliko ogledal lepo štajarsko deželo“ —
je moje ponižno pojasnenje.

slovenske tirjatve, kar bodo brez dvombe tudi storili.

Pri točki o stroških za avstrijska konzulstva je v odseku za vnanje zadeve sekcij-ski šef Kallay izjavil, da dokler imajo konzuli nalogo varovati prava avstrijskih podanikov v provincijah, se tam konzuli ne morejo odpraviti. Njih posli so se itak, ker je število Avstrijcev v teh krajih od časa okupacije v desetiro se povečalo, zelo pomnožili. — Čas bi že bil, da bi se razmere teh dežel k cesarstvu pametneje vravnale, da bi mi še vedno ne bili kot tujci tam.

Odsek za vnanje zadeve **ogerske** delegacije je dovolil dostavni kredit za podporo bosenskih begunov s tem pogojem, da minister vnanjih del obljubi, da skupna vlada ne bo nikakošnjih svot nadalje v ta namen zahtevala.

Ogerska delegacija 21. t. m. za nekaj dni neha svoja posvetovanja, in jih začne avstrijska.

V ministerstvu vnanjih poslov so bila posvetovaoja **a bosenskem** deželnem bud-getu in železničnem vprašanji v tej deželi. Teh so se razun ministra vnanjih poslov vdeležili grof Taafe, Tisza, vojvoda Württemberg. — Ogerska ministra Tisza in Pécly sta bila 13. t. m. od cesarja sprejeta; Tisza še ostane na Dunaji in Pécly je odpotoval v Pešto.

Na **praški** univerzi so nemški in češki profesorji se posvetovali, da bi sklenili kompromis med sabo glede ustanovljenja čeških stolic na vseučilišči. Nemški profesorji so izjavili, da so pripravljene ne gledé na govor Riegrov v českem klubu, ki jih je žalil, češke profesorje na znanstvenem polju z vsemi pomočki podpirati, samo, da se le vseučilišče ne naredi za torišče političnih in nacionalnih bojev. Nemci se že umikajo, to je vse gotovo, da čutijo, da na Dunaji ne veje več nemški veter in se že boje za svojo eksistenco. Sicer pa ni od teh nemških profesorjev odvisno, v katerem jeziku se bo podučevalo na praški visoki šoli. Duh časa zahteva enakopravnost vseh narodnosti. Narodna ideja je silnejša nego nemška kultura; ta ideja je to stoletje mnoge države prestrojila, predrugačila državne meje, med tem ko vsa zveličavna nemška kultura v 1000 letih z vsem nasilstvom ni mogla nas Slovencev ponemčiti. Tako se bo enakoprav-

nost jezikov na praškem vseučilišči vpeljala, če se tudi vsi nemški kolovodje in profesorji nasproti postavijo.

Vnanje države.

Dopisnik v „Daily Telegraph“ na Dunaji piše, da se **dunajski** diplomatični krogi bavijo s srednjeazijskim vprašanjem, z rusko ekspedicijo na Merv in drugimi podobnimi stvarmi. Najbrže je to le izmišljava dopisnikova. Srednja Azija je predaleč od nas, da bi Avstrija imela interes se mešati v tamošnje intrige med Angleži in Rusi.

Angleški časopis „Times“ je izvedel, da v **Berlinu** niso s političnim položajem nič prav zadovoljni, da sovraštvo med Nemčijo in Rusijo še ni ponehalo, ter, da se vedno nadaljuje borba obeh kanclerjev.

Časniki so bili po svetu raztrobili vest, da so v Javorji in Semendriji v **Srbiji** bili nastali nemiri, kar se pa ne potrjuje. Smešno je pa, da žurnalisti pišejo o nemirih v Javorji, ker Javor ni niti mesto niti kako drugo selo, a pogorje na novopazarski meji, kjer pozimi žive le volkovi in medvedje. To kaže o temeljitem znanji zemljepisja nekterih zlasti nemških žurnalistov.

Italijanska vlada je sklenila pri italijanskem poslanstvu v Petrogradu nastaviti enega vojaškega attaché in za to mesto imenovala majorja Appelijsa.

Francoska zbornica je s 259 iz med 308 glasov volila Gambeto za predsednika. 40 listov je bilo praznih oddanih. Za njegove namestnike so voljeni Brisson, Lenard in Bethmont.

Francoski „Journal officiel“ naznanja prestavo, oziramo odstavo 17 prefektov, 50 podprefektov, in 64 prefekturskih svetnikov, monarhičnega političnega mišljenja. Tako znajo svobodoljubni republikanci s političnimi protivniki postopati.

Misli se, da bo grof Šuvalov skušal **Ruse** in **Poljake** sporazumeti. Želimo mu dobrega vspeha.

Ruski „Praviteljstveni Vestnik“ odbija odgovornost Rusije za to, da se bolgarska ustava ni za dobro izkazala. „Peterburskija Vedomosti“ pa pravijo, da za izpeljavo večjih spremen ustave Bolgarom manjka časa in sposobnih mož, zato naj se jih izogibljejo. Javno

mnenje bo s tekom časa že popravilo pomanjkljivosti ustave.

Izvirni dopisi.

S Štajarskega, 12. jan. (Črtica o ruskem kot vseslovanskem jeziku.) V številki 138. l. 1879 prinesel si, mili „Slovenec“, malo oaznanilce o ljubiteljih ruskega jezika na Češkem. Ker sem pa že nekje čital opombico: zakaj se to v Ljubljani ne posnema? in ker je vprašanje o vseslovanskem jeziku res veličinjen predmet, zatorej dovoli, da smem tudi jaz v tvojih prostorih svoje mnenje odkriti.

Rusija, to ime je za marsikterega Slovenca še kakor vganjka; in on bo svojega tovariša, ki mu kaj o Kitajcih in njih državi pripoveduje, ravno s tako pazljivostjo poslušal, kakor da bi to o Rusiji storil, le s tem razločkom, da ima v sebi kako dvomljivo zavest; da v poslednji prebivajo ljudje, ki z njim enak jezik govoré. Toda če reče tovariš, da je to jezik ruski, potem ima vganjko zopet v polni podobi pred seboj.

In kakšen pa je ta jezik ruski? Da je skoro boljše podobno slovenščini kot pa poljščini in češčini, to je sedaj že pripoznano. Takó je n. p. že Herberstein, ki je bil dvakrat kot poslanec pri caru v Moskvi, trdil, kakó mu je znanje našega slovenskega jezika ta posel olajšalo. Tudi neumrlí Valvazor, keđar koli je naletel na obravnave o jeziku, trdi, da je razlika med kranjskim (slovenskim) in ruskim jezikom le neznatna in „gleich wie der Russen Sprache unserer crainerischen gar ähulich und fast gänzlich gleich kommt: aus-benommen, dass einige Buchstaben der Wörter bisweilen sowol als theils Wörter selbst sich ändern.“ Naševa sicer dalje še nektere primere, toda da jih ne navaja obširno, krivo je morda tudi to, da je imel pripomočkov k popolnemu poznanja tega jezika le malo; vsaj še marsikteri Slovenec dandanes ni dosti na boljšem! Kdo bi se toraj čudil potem, da vidi še celo l. 1799, od Vodnika tačas, ko so šli ruski vo-jaki skozi slovenske zemlje v Italijo Avstriji na pomoč proti Francozom, v „Novicah“ pisane naslednje besede: „Rusi, naši stari brati, kateri so prišli k nam ne ropat, temveč branit nas od sovražnikov Francozov.“ A tu dostavlja: „Pred poldrugim tisočletjem prišli so v

„Jej, jej, dijak je“ — zažvrgole vse tri punčke — „pa, prašaj ga, če je kaj lačen.“

„Tiho otroci“ — migne gospod punčkam, meni pa reče: „Tako? Djak ste? v Ljubljani? V kateri šoli ste bili?“

„V peti?“

„A, toraj na viši gimnaziji že. Zdaj greste v šesto. Stopite k nam na vrt, nam bote kaj povedali.“

Čisto iznenaden grem na vrt za gospodom, punčke pa, ki me radovedne ogledujejo, krog mene. Prav rad nisem šel, moram reči, nekaj sem se bal trenutka, ko me bo prašal gospod po šolskem spričevalu, še holj pa gospodskih žensk, ker te morajo biti najmanj grofinje, s kakoršnimi še govoriti ne znam. Na vrtu pridemo do lope, tam mi pokaže gospod prostor, sam pa gre v grad. Punčke stopijo krog mene in me jamejo po otročje izpraševati, pa ne posmehljivo; vse se pa zaroté zoper psá ki sta me tako ostrašila, in začno posvetovati se, kako ju bodo kaznovala.

Kmalu pride gospod, za njim pa ženska z vinom in mrzlimi jedili, ktere postavi pred me. Gospod mi prigovarja, naj jem, med tem in po tem pa pripovedujem jaz s šolskega živ-

ljenja in svojega potovanja kolikor se mi varno in primerno zdi, tudi o revščini staršev in kako se moram od šole do šole prebijati. To poslušajo tudi punčke in ko sem končal, migne starejša mlajšima in vse steko, kakor zlete metulji, proti gradu. Jaz sem hlastno jedel, ali vendar vsega, kar je bilo pred mano, nisem mogel zmagati, zato slednjič vstanem in se začnem zahvalovati gospodu za vse.

„Postojite še malo“ — pa me vstavi gospod in me potisne na stol nazaj — „to-le bote že še izpili, jedila pa v taknite v torbo“

Na to mi vino iztoči v kozarec, pečenko itd. pa mi potlači v torbo. Zdaj prižvrgole tudi punčke nazaj, vsaka položi pred me nekaj srebernega z izrekom:

„Na, študent, da si boš kaj kupil. To je z naše šparovnice! Saj smemo, je li, papa?“

„Kaj pa da“ — prikrima gospod — „bote že druge dobile.“

Jaz sem ves zmešan, a si ne upam seči po srebernjakih, ktere spoznam za četr-goldinarje, a gospod mi jih pomaši v žep ter me še posili, da spraznim kozarec; potem gredó vsi z mano do izhoda, kjer se jaz kolikor mi

mogoče gosposki priklonim in odidem, punčke pa še kriče za mano „adijo!“

„Hola, juhej, hopsa!“ — začnem jaz, ko sem zopet na cesti in želja me pr me pogledati in potipati svitile srebrnjake. Sežem toraj v žep, a čudim se, da so zaviti v papir. Razvijem jih, ali kaj je to, v kar so zaviti? Petak je, pravi petak, za ktereга mi vsak dá 5 gid., če jih le imá. Zdaj še le juhej in haló! Le brž pipo v usta, pa marširamo kakor general!

Ali kaj pomaga! S petakom in srebrnjaki se pipa ne dá prižgati. Toda če ima človek srečo mu vse naproti pride. Kmalu primaha kmetič s ppo, ta mora ognja imeti. In ima ga, strese mi celó pol svoje škatljice v pest. Zdaj smo pa na konji! Tobaka dosti, ognja dosti, v torbi še jedi za jutrajšne kosilo in večerjo, v žepu pa petak in še srebro. To vse sem dobil v gradu, a ni mi bilo treba govoriti z grofinjami, še celó po spričevalu me ni prašal gospod. Kdo more biti toraj bolj vesel od mene? Toda pod kapo ga imaš, Jaka, tisti kozarec, ki si ga nazadnje spil, je bil preveč, nogi se že kregate, jezik se ustavlja in oči več vidijo ko je. Ni res, manj vidijo, drugače bi bile vidile tudi tisti grabca ob cesti, v katerem

naše zemlje prvi Slovenci iz rodú Rusov in drugih Slovanov. Zato lahko razumimo ruski jezik: oni so Slovani in korenina, iz katere so pošli naši predniki; oni so živeli daleč na Dunaji, od koder so šli le-sem, a najskrajnejš rod naselil se je tu, ter imenoval zemljo svojo krajno (Krajino). Sedaj pa vidimo na lastne oči, kako močne in velike brate na svetu imamo, kateri so zavarovali slovanski jezik v polni čistosti. To, kar je Vodnik tukaj pisal, dokazuje, da med ruskim in slovenskim jezikom ni tak propad, kakor si ga marsikdo domišljuje in da vzrok, da je ruski jezik med Slovenci takó malo poznan, tiči drugje, kar hočem tudi tu v naslednjem objaviti.

„Lahko razumimo ruski jezik“, veli Vodnik, no zakaj ga vendar še ne znamo? Da ga še ne znamo, je krivo še gotovo prvič: Prevelika oddaljava nas Slovencev od Rusov. Naj bi bili mi z Rusi takó blizo, kot smo postavim z Nemci, in morda v blezo enskem položaji, trditi smem, da bi nas le težko še kaj bilo, ker bi se hitro prestrojili v Ruse. Toda zdaj, ko nas preko 200 milj od Rusije oddaljuje, zdaj ko se ruska beseda tu skoro nikjer ne čuje, zdaj lahko zapopade vsak, zakaj je znanje tega jezika pri nas takó revno.

Drugi vzrok je: neenakost v písmu (alfabetu). Dasi tudi se Slovenci vsake stvari, toraj tudi abecede brž naučé, dela jim vendar cirilica dosti sitnosti. Da, ako bi se učila kot zdaj nemščina, znali bi jo ljudje tu že povsod, med tem ko je uk domá že bolj obteževalen. Odkrito smem trditi, da bo vsak, kdor ni preveč navdušen Slovan, raji ta uk opustil, in se v raznih okoliščinah raji obračal do bogate nemške literature. Ni čuda toraj, da se je govorilo, da naj bi se znamenitejša ruska dela tudi v latinici tiskala.

Tretji vzrok je: da se dosedaj ruske knjige med nami premalo razširjajo. Komur je znano, koliko sitnosti ima naročnik ruske knjige v raznovrstnih, in če že druge ne omenjam, vsaj v denarstvenih obzirih, ta bo gotovo pritrtil, da pri ónih okoliščinah, ki se pri nas sedaj nahajajo, če se ne spremené, ne bo pri nas nikdar dosti ljubiteljev ruskega jezika. Knjiga, ki velja v Rusiji en rubelj, stane tu že dva in vzamemo v poštev še težavo pri naročilu, takó imamo „neveselje“ do ruske literature v pravi podobi pred seboj. Kaj nam pak pomaga

če tudi dobiva „Matica“, vzemimo, dosti ruskih knjig, če pa občinstvo do tistih nima pristopa? — Temu v okom priti dajal je že Pogodin ruskemu naučnemu ministru marsiktere nasvete, s katerih je razvidno, da je naše okoliščine prav razumil. „Od Vas,“ veli Pogodin v písmu do ministra 1839. l., „odvisel izprosi od vlade nekakšen znesek in s tem podariti učnemu in literarnemu svetu slovanskemu novo življenje, zasejati seme, katero prinese znabiti časoma velike plodove zgodovinske svetove.“ Treba je, pravi, izdati primerjevalno gramatiko slovanskih narečij; posebno slovnice nekterih narečij, ktera jih še nimajo; vseobčni slovar slovanski, ter posebne slovarje narečij, ki jih še nimajo. Treba je izdati zbirko slovanskih pesmi, izrekov, običajev, slovansko krestomatijo, historijo slovanskih držav, geografične in statistične izpise, historične spomenike, biografije slavnih Slovanov. Konečno je potreba izdavatí vseslovanski časopis, kjer bi se podajala sporočila o duševnem življenju vseh Slovanov in sicer v vseh slovanskih narečjih, a to najbolje v Varšavi. „V takem časopisu naznanilo bi se na tak način očitno bližnje sorodenstvo vseh pánog in te pánoge bi se zblíževala in ugodnejše soznajale med seboj.“ Za razširjenje ruskih knjig med Slovani naj se ustanovi v Lipskem osredna ruska knjigarna, od koder bi slovanske biblioteke jih zamogle dobivati, kolikor mogoče céno, ali tudi zastoj. „Pomagati Slovanom povajujem za najpotrebnejšo reč“, končuje svoj list, „če se že Rusija ni odločila prepustiti jih njih osodi in evropskemu zajetju. V večjim delu mogoče je pomagati očitno, zlasti po ruski akademiji in zgodovinskih društvih. Dajemo denar Silvestru k tisku Remeškega evangelja v Parizu, prinašamo doneske za izdanje ruskih starozitnosti v Kodanji; kakšno pa politično težkoto imá uloga: napisati historijo slovanskih držav, ali sestaviti slovar in gramatiko tega ali ónega slovanskega narečja? Skratka, literarna javna pomoč ne zamore provzročiti nikakoršnega gibanja v evropskih kabinetih. Za kakšen znesek pak se gre tu? Za nekoliko tisoč rubljev celotno za céli slovanski svet. To je takošna malenkost, da bi jo zamogli doprinesti tudi ubožni ljudjé, ko bi bilo med njimi več vseobčnega izobraženja. Bolje je ravnanje odkrito in javno, in pokazovati v svojih knjigah in razpravah, da mi imamo za dolžnost

le znanstveno vdeležitev v Slovanih, in dalje, kar Bog dá, to tudi bode.“

To písmo pisano pred štiridesetimi leti naznačuje še marsikaj, kar se do sedaj ni izpolnilo. Treba bi res bilo, da bi se pripomoglo v to, da bi se ruske knjige laglje dobivale in sicer dobivale za Slovence po primerno nizki ceni. Ne bilo bi morda napačno, ako bi se združilo nekaj domoljubov, ki bi ustanovili v Ljubljani knjigarno, ktera bi se z ruskimi društvi pobotala za znižano ceno važnejših plodov ruskega slovstva. Ruski národ bo to lahko utrpel, a mi bomo pak z enakimi deli potem, če se marljivo tega jezika poprimemo, zajézili nekaj poplav nemške literature v slovanski zemlji, kajti proti vsiljeni literaturi se dá le tedaj bojevati, če se zamore ji ravno toliko in še boljših del nasproti postaviti.

(Konec prih.)

Iz Celja 14. jan. (Raznoterosti.)

Kat. podporno društvo razpošilja račun o dohodkih in stroških svojega prvoletnega poslovanja. Vsi dohodki znašajo 2130 gl. 12 sold. stroški pa 876 gl. 74 sld., preostaja 1253 gl. 38 sld. Med tem preostankom znaša ustanovnina 895 gl., od katere se smejo porabiti le letne obresti. Iz tega računa sprevidite, da je še mlado društvo, kateremu je glavni namen, podpirati ali boljše rečeno: vzdrževati okoličansko deklško šolo pod vodstvom šolskih sester, v kratkem času svojega obstanka doseglo dosti vgoden vspeh. Mnogo simpatij, v mestu in okolici si je društvo pridobilo po svoji božični veselici, ktera se je obširneje popisala v Cerkveni prilogi našega „Slov. Gospodarja“, in ktera se je po splošni razsodbi obnesla prav dobro. Da bi nas blagoslov božji pa blaga volja milih dobrotnikov podpirala tudi še v novem letu!

„Slovenec“ je ob svojem času poročal, da je viša sodnija v Gradci zavrgla zahtevanje mestnega celjskega zastopa v zadevi Geigerjeve zapuščine mestni podružnici Matere božje v Celji. Vsled tega se je cerkveno predstojništvo zopet poprijelo načrta o pozidanju nezgotovljenega zvonika pri nemški cerkvi. In zdaj je ta reč v najboljšem tiru. Pretečeni teden je višji inženir Bücher iz Gradca skozi več dni bival v tej zadevi v našem mestu in kakor zdaj sodimo, se vtegne mesca aprila ali majnika zvonik zidati dalje. Naročilo se bode ob enem tudi lepo zvonjenje ter postavila hiša

zdaj ležiš. Pa še se pobereš in greš naprej, samo ne več po cesti, ki je tako trda in ima grabne ob strani, ampak po drugi poti, in tako prideš — kam?

Da, kam? Ko se v gozdíci na mehkem mahu zopet zbudim, ne vem prav, ali je mrak večerni ali jutranji. Počasi se spravim kvišku in pobere m klobuk, ki je tik mene ležal, ter začnem zbirati svoje misli. Nekol ko me trese mráz, zato stopim naprej, da pridem do polja, in v tem mi pride zavednost, spomnim se dobro včerajšnjega dneva, samo če niso bile le gole sanje. Da, niso bile, petak in srebrnjaki so v žepu, mesnina v torbi, le pipe ni nikjer. Ej, naj bo kjerkoli, danes bomo tako smodke pušili, v Braslovčah se bo pa tudi druga pipa še dobila.

Ali kje so Braslovče? kje sem jaz? Še ni solnca izza gora, tedaj tudi nikjer nobenega človeka. Mene pa zebe, najbolje, da zakurim in se ogrejem, dokler ne bo solnca. To je brž storjeno, kmalu sedim ob ognji in se lotim svojega provijanta, ko pa solnce zagledam, se spravim na pot in res dobim kmalu ljudi, ki mi pokažejo cesto. Po tej sem čez par ur v

Braslovčah, kjer zavijem — v farovž, mislite? O ne, v tobačnico kjer si kupim par „dolgih“ in novo pipo, pa še tobaka boljše sorte. Za danes sklenem ne iti v noben farovž, če bom kje postal, bo to le gostilnica ali pa cerkev, ker nisem šel memo nobene cerkve, če je bila le odprta, in zadel sem še celó na mašo; potem sem si napolnil v gostilnici svojo steklenico z vinom, pa sem počasi mahal naprej, ker kositi sem se bil namenil na kakem griču v senci, po kosilu pa učiti se za Vrečkota tako dolgo, da bi zaspal, ker mi ponoči spanje ni nič kaj dobro storilo.

Vse je šlo po tem programu, popoldne se zopet predramim in maham naprej, da proti večeru pridem do Šmartna na Paki. Tukaj mislim prenočiti in se oziram po kaki primerni gostilnici, kar me ogovori duhovnik, ki ga nisem videl, ker je prišel od druge strani, in praša, česa iščem. Jaz mu v kratkem vse razložim — in večerjam ter prenočim na prav mehki postelji v farovži, ko smo se z gosp. župnikom in kaplanom prej ob sladkem vincu do pozne noči prav živahno razgovarjali. Moje spričevalo tega ni kar nič kazilo, gospod

župnik je celó rekel, da bistro študente tudi drugod profesorji radi preganjajo. Drugi dan me je veseli in zeló prijazni gospod župnik spremil še več ko uro daleč po dolini, pri razhodu pa mi stisnil za pot v roko 2 gl.

Kake volje sem korakal naprej, si lahko vsak misli, ravno tako, da se mi je Štajarska silno lepa dežela zdela. V Šoštanjí sem si privoščil piva, Velenje sem le ogledal, v Skalcah pa vendar stopil v farovž, pa me je že kuharica ustavila. Jaz nisem maral preko nje naprej siliti, rajši sem šel in kmalu zagledal razvalino Šalek, do katere sem splezal in zlezal celó v podrte line stolpa, čeravno se mi je spodej stoječi kmetič posmehoval češ, da če tu „šacov“ iščem, ne bom dobil nič, so jih že drugi pobrali. On ni vedel, da sem jaz v stolp splezal le, da sem se od tod ozri po šaleški dolini nazaj in videl, kako daleč sem že prišel. Razgled je tu lep, a motili so me sem ter tje švigajoči kušarji, za katerimi sem kamenje metal, in ko slednjič leno prileze ob razbeljenem kamnji debela kača, vržem tudi za to kamen, pa se spustim po griču dol na cesto.

na gospoda kateheta mestjanske šole in nemškega kateheta. Nekteri mestni očetje se baje zelo kujajo, ker jim ta pravda ni stekla po volji. Omilujemo.

Unikrat je vprašal „Slovenec“: Ima-li občinski zastop pravico, brez vdeleževanja župnikovega izvoliti cerkvene ključarje, kakor je to storil mestni zastop celjski? Sl. c. kr. namestnija v Gradci ja menila, da ne, toda ker je mestni zastop izvolil tako osebo (g. J. Ra kuža), ktero farni urad v potrjenje priporočuje, svetuje c. kr. deželna vlada, naj se za zdaj tudi imenovani gospod za cerkvenega ključarja potrdi.

Domače novice.

V Ljubljani, 17. januarja.

(Kako Slovence drugodi časté). Kdor je mož — poštenjak, ga povsodi čislajo. Tako poroča „Czernowitzer Zeitung“ kako so našega rojaka Ivana Zora, višjega telegrafista, slovesno sprejeli, ko se je vrnil iz Bosne v Črnovče. Na železnici so ga sprejeli in potem priredili banket, na katerem so ga častili, kakor se tako vriemu možsku spodobi. Kakor je znano, je bil Zor iz Ljubljane prestavljen v Bukovino, ne da bi se bil za trohico pregrešil, samo za to, ker je bil narodnjak. Iz ravno istega vzroka je bil prestavljen iz Trsta v Bregenz, ker je v tržaški okolici tako navdušeno budil narod. Morda bi se zdaj pri obrtu notranje politike dalo doseči, da bi zaslužni mož zamogel na svoje stare dni v Ljubljano nazaj priti.

(Ples.) Opozorujemo častite društvenike ljubljanske narodne čitalnice, da je v nedeljo 18. dne t. m. drugi mali ples, na kterega so vladno vabljeni. Čitalničin odbor.

Razne reči.

— Iz Kamnika. Tukajšna nar. čitalnica napravi v nedeljo dne 18. januarja veselico na korist mnogoletnega igralca Gregor Slabanja. Spored: 1. Vašek „Slovan“, zbor; 2. A. Nedved „Moja rožica“, čveterospev; 3. J. F. Umlauf „Mlada kri“, koncertna polka igrana na 4 citre s spremljevanjem kitare; 4. B. Ipavec „Zapuščena“, čveterospev; 5. „Eno uro doktor“, burka v enem dejanju; 6. Ples. Vstopnina navadna, [veči darovi se hvaležno sprejmejo. Začetek ob 1/28 uri. K tej veselici prav uljudno vabi odbor.

— Združenje ali fusia „Peštanske zavarovalne družbe“ s „Foncieri“. Od zastopništva „Peštanske zavarovalne družbe“ smo prejeli sledeče naznanilo. Združenje imenovanih asekurančnih zavodov se je v občnih zborih dne 30. decembra p. l. pod imenom: „Foncieri, Peštansko zavarovalno društvo“ enoglasno sklenilo. Ustanovni kapital družbe je 10 milijonov gl. av. velj. v zlatu, kterega je 5% v gotovini uplačan. Društvo razpolaga toraj s 5 milijoni gl. gotovine v zlatu in vsemi izdatnimi rezervinimi zakladi, ter spada tedaj med najimovitejša asekurančna društva. Fusionirano društvo „Foncieri, Peštansko zavarovalno društvo“ je z vsim svojim premoženjem porok za sedaj veljavna zavarovanja, kar more zaupanje zavarovancev gotovo le utrditi.

— Linzer Quartalschrift obseg 5. zvezka. Das unheimliche Haus. Roman von Alfred Hugo (Fortsetzung). — Die Abenteuer Herzogs Christoph von Bayern. Erzählt von Franz Trautmann. Illustriert von K. Weigand. (Fortsetzung). — Der Chri. Ein Abenteuer

auf den Gesellschaftsinseln von „Karl May.“ — Der berühmteste Wallfahrtsort. Von P. Kürz. — Die Mörderin „Diphtherie“. Von Dr. J. A. Schilling. — Berliner Chronik. Von Dr. X. — Die Lawine. Gedicht von Bruder Robert. — Die Ochsen in der Camargue. — Allerlei. Podobe pa so: Initial. — Loreto in Italien. Nach einer Photographie. — Die Kirche des heiligen Hauses in Loreto. Nach einer Photographie. — Der apostolische Palast in Loreto. Nach einer Photographie. — Alter Schramenoder Marktplatz in München. — Initial. — Mithätigkeit in harter Zeit. Gemalt von Löffler. — Lindwurm im alten München. — Initial. — „Beim Löffelwirth“ in München. — Im ewigen Eis: Der englische Dampfer „Alert“ eingeklemmt vom Packeis bei dem Cap Sheridan. Nach einer Photographie. — Initial. — Heimeran, Zimmermeister. — Jörg von Halsbach, Baumeister. — Unser Lieben Frauen Friedhof im Alten München. — Ein junger Taugenichts. Gemalt von Knaus. — Stiere in der Camargue in Frankreich. Gemalt von Bayson.

— Zabavnika „Alte und Neue Welt“ prišel je te dni na svetlo 1. snopič ki obsega: Der Mönch von Heisterbach. Von Wolfgang Müller. Dionysus und die Sibyllen. Scenen aus der römischen Cäsarenzeit. Von Marie Schultz. Johannes Tetzl in Wahrheit und Dichtung. Von W. Hermann. Der Alte vom Berge. Eine Erzählung aus der Bühnenwelt. Von Philipp Laicus. Hsusapothek für's Volk. 6. Der Wachholder oder Weckholder. Von Dr. J. A. Schilling. Peter Mayer. Von Ferdinand Heitenmeyer. London. Reise Erinnerungen von Karl Faber. Das Weihnacht-fest in Neapel. C. Cin. Von einem Schusterbuben. Humoreske von L. van Jangbloet. Allerlei. Amerikanische Getreide-Elevatoren. Kriemhild vor Siegfried's Leiche. — Der Sonnenschirm ein Privileg. — Gutes altes Gold. Vertrauliche Correspondenz. — Rebus — Charade. Podobe pa so: Der Mönch von Heisterbach. Orig.-Zchg. von Ernst Pessler. — Muttersorge. Orig.-Zchg. von B. Bautier. — Johannes Tetzl. — Der Vanderblitsche Getreide-Elevator am Hudson-Flusse. — Kriemhild vor der Leiche Siegfried's. Nach dem Frescogemälde des Julius Schnor von Karolsfeld. — Lambeth-Palace. — Die ehemalige London-Brücke. — Die neue London-Brücke. — Initiale A. — Ach, wie schrecklich! Orig.-Zchg. von H. Merté.

— Literatura hrvatska leta 1879.

70. Ustav krajevine Hrvatske i Slavonije za pučke i gradj. škole, sabrao i služio Marijan Vuković kr. županijski školski nadzornik. U Belovoru. Nakladom knjžare J. Fleischmana 1879. Cena 40 nov.

71. Srpske oblasti X. i XII. veka pre vlade Nemanjine. Istrijsko-geografska studija Stojana Novakovića. U Biogradu 1879.

72. Poljubac, vesela igra u 4 radnje, napisao Ljudevit Doci, preveo Mita Popović. U Novem Sadu. Štamparija A. Pajevića 1879. Ciena 50 nov.

73. Izvješće o stenografskih tečajih na kr. velikoj gimnaziji zagrebačkoj održavanib v petgodištu 1874/5—1878/9. Priobčio A. Benzenšek, izpitani učitelj stenografije. Zagreb 1879.

74. Biblijaka povjest starozavjetne objave božje za srednja učilišta. Napisao dr. Fr. Sveković. Ciena 55 nov.

75. Brdjani, istorijska pripovedka Erkmana-Šatrijana, s francoskoga preveo Milovan B. Glišić. Izdala knjižara Velimira Valožića. U Biogradu 1879. Ciena 75 nov.

76. Istorija srpskog vojnog saniteta napisao dr. Vl. Gjorgjević. Knjiga prva 1838 do 1875. U Biogradu 1879.

77. Jurmusa i Fatima ili Turska sila sama sebe jede. Priča o oslobodjenju šest okruga 1832—1834. Napisao M. Gj. Miličević. Biograd 1879, Ciena 1 dinar.

78. Spomenica o otvoru Šibenskog vodovoda. U Zadru 1879

79. Dramatična djela Nikole Milena, redatelja i glumca nar. kazališta z Zagrebu 1879. Sadržaj: I. Veteranac, II. Amanda, III. Bezbrkova. Ciena 40 nov.

80. Etika i poviest, napisao Gjuro Arnold. Zagreb. Tisak dioničke tiskare 1879. Ciena 70 nov.

81. Prvo kolo pjesama od Jaše. Izdao Kosta Lera. Novi Sad. 1879.

82. Pripoviedke Milorada Šapčani II. knjiga. Nakladom knjižare braće Jovanovića 1879. Ciena 1 for.

83. Tumač k obćemu austrijskomu gradjanskomu zakoniku, napisao dr. Marian Derenčin. Knjga I., svezak II. Zagreb 1879.

84. Vješt i okretnu hrvatski računar za svekolike prodavavce i kupce. U Zagrebu tiskom Jul. Hüha.

85. Pčelarstvo za obću i školsku porabu priredio J. E. Tomić, sa 57 slika. U Zagrebu 1879. Tiskom K. Albrechta. Ciena 80 nov.

Ure

za stolpe in gradove

izdelujem že od leta 1842 po najnovejših iznajdbah, ne vliče, ampak z roko izdelane, proti polni garanciji in po najnižih cenah.

Janez M. Pogačnik.

Podnart, Kropa, Gorenjsko.

Popravljam tudi stare ure na stolpih, jemljem plačo tudi v obrokih, in cenik pošiljam vsakemu brezplačno.

Grösste, schönste, reichhaltigst illustrierte und

Verlag von Friedrich Pustet in Regensburg.

Deutscher Hausschatz in Wort und Bild.

Illustrierte Zeitschrift. VI. Jahrgang 1880.

Angabe in Wochenummern pro Quartal 1 Mrk. 80 Pf.

Angabe in 18 Heften à Heft 40 Pf.

Als Prämie erhalten die geehrten Abonnenten den schönen Oelfarbendruck:

„Pietà“.

Nach dem Originalgemälde des Prof. J. Klein in Wien.

(44 Cent. hoch — 31 Cent. breit.) Pendant zu „Calvariengruppe“.

Nachzahlungspreis 1 Mrk. 20 Pf.

billigste katholische Zeitschrift.